

# ქართული დიასპორული კაპიტალი და მასმედია

## Georgian Diaspora Capital and Mass Media

ია მახარაძე - ასოცირებული პროფესორი,  
საქართველოს ეროვნული უნივერსიტეტი,  
[ia.makharadze@gmail.com](mailto:ia.makharadze@gmail.com)

**Ia Makharadze** - Associate Professor,  
Georgian National University, [ia.makharadze@gmail.com](mailto:ia.makharadze@gmail.com)

### Resume

The importance of mass media in the context of migration processes - at international or national level - is undoubtedly. The main feature of the modern world that determines, provides and describes the issues of migration of any state. In the context of migration processes, researchers can study the specificity of the issue and the transmission of the media on the study of Georgian media on Georgian diaspora capital to help the society develop and strengthen state migrants, their economic and intellectual investment opportunities. They have the importance of identity and culture. Homeland is strengthening and developing the country by maintaining their links. How Georgian media outlets reflect these aspects of migration, allow us to investigate topics and determine the nature of who is or what is the determination of the needs and interests of Georgian migrant communities, diasporas. They involve Georgia's economic life. Is it an effective mechanism in our country for the use of diaspora economic and intellectual capacities and for their benefit?

**Keywords:** Georgian Diaspora Investments And Media, Georgian Folk, Foreign Investment Attraction, Attraction Of Georgian Pepper, Experience Sharing, Social Capital Of Migrant Georgian Women.

**შესავალი.** საკითხის კვლევისას კომბინირებულადაა გამოყენებული სხვადასხვა კვლევის მეთოდები, რაც ქართული დიასპორის მრავალფეროვანი კაპიტალის წარმოჩენის საშუალებას იძლევა. ჩემი საავტორო კონტენტის, გადაცემის „მიგრაციის მარშრუტების“ საფუძველზე გამოყენებულია მასობრივი გამოკითხვა — შვეიცარულ უცხოეთში მოქმედი სხვადასხვა დიასპორული ორგანიზაციები, მათი ხელმძღვანელებისა თუ წარმომადგენლების აზრი, როგორც ქვეყნისთვის მნიშვნელოვანი რესურსის: კულტურის, მეცნიერების თუ ფინანსების მხრივ, ემიგრაციასთან დაკავშირებული პოტენციალი. საქართველოს დიასპორის ძირითადი მახასიათებლები სხვადასხვა ქვეყანაში განსხვავებული აღმოჩნდა. ეს ფაქტორებიც გავითვალისწინე საკითხის განსაზღვრისას. ამ თემის შესწავლისას, ანალიზისას გამოვიყენე მედიაფექტების გავლენა ჩემი

საავტორო გადაცემის „მიგრაციის მარშრუტების“ კუთხით. ჩემ მიერ გადაცემისთვის 8 წლის განმავლობაში შეგროვებულ მასალებზე დაყრდნობით გამოვიყენე კვლევითი ტექნიკა. ისეთი როგორებიცაა: არაფორმალური ინტერვიუები, ჩართული, ფარული და ღია დაკვირვება, სიღრმისეული ინტერვიუ; მიგრანტების ისტორია, პორტეტული ინტერვიუ; მიგრანტების წერილები, ჩემს გადაცემაში ჩაწერილი პირადი აუდიოდეიურები, და სხვა მათ მიერ გამოგზავნილი წერილობითი დოკუმენტები თვისებრივად შევისწავლე; ფოკუს - ჯგუფი და ჯგუფური ინტერვიუ; ღია და ფარული დაკვირვება; ჩემი მონოგრაფიული გამოკვლევა („შევისწავლე მიგრანტების ცხოვრებისეული შემთხვევები“).

სპეციალური საავტორო გადაცემა „მიგრაციის მარშრუტები“, რომელიც მიგრაციის საკითხებს აშუქებდა დიასპორული ინვესტიციების თემატური ასპექტებით, მხოლოდ მისი აღწერა და გაანალიზება მარტივად არ შეიძლება. ეს კონტენტი ორგანიზაციებისა და ცალკეული პირების დიდი და კომპლექსური ნაკრები იყო. მოიცავდა კომერციულ, პოლიტიკურ და სოციალურ მოტივებს. პროექტში ერთვებოდნენ - უცხოეთში მოღვაწე წარმატებული ბიზნესმენები, არასამთავრობო ორანიზაციები, პოლიტიკოსები და სხვები - რომლებიც საზოგადოებას, ქვეყნის მართველებს მოუწოდებდნენ სასრგებლო მოქმედებისკენ და გადაწყვეტილების მისაღებად. მაგალითად, გადაცემაში ასახული ისეთი აქტუალური საკითხები როგორიცაა: მიგრანტთა ფულადი ტრანსფერები, რომელიც ითვლებიან განვითარებადი ქვეყნებისთვისათვის დაფინანსების მეორე წყაროდ, ეს თემები განიხილებოდა საერთაშორისო სწრაფად მზარდი მიგრანტების მწარმოებლობის და შემოსავლების კონტექსტში, როგორც სიღარიბის დაძლევის ფაქტორი; ემიგრანტთა დაინტერესება საქართველოს ბიზნესში ფულის ინვესტირებისთვის, ემიგრანტთა დაინტერესება ქვეყნის ბიზნესში ფულადი გზავნილების დასაბანდებლად; „შრომითი მიგრაციის შესახებ“ კანონის მიღების აუცილებლობა, სადაც სრულყოფილად აისახება შრომითი მიგრაციის სახელმწიფოებრივი რეგულირების სტრატეგიული ამოცანები და მისი განხორციელების მექანიზმები, ექსპორტ-იმპორტზე ნებართვის ერთიანი სისიტემის შექმნა; დიასპორის მნიშვნელობა პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოზიდვაში, ექსპორტის და იმპორტის ტურიზმის განვითარებაში; ახალი პროფესიული გამოცდილების, ცოდნისა და უნარ-ჩვევების გავრცელება, საქართველოში დიასპორის

ჩართულობის ინდიკატორების გახილვა, იმ სახელმწიფოების გამოცდილების გაცნობა, რომლებმაც თავისი დიასპორების ჩართულობით მნიშვნელოვან წარმატებებს მიაღწიეს; ისტორიულად ხალხთა მიგრაციისა და მობილურობის შესახებ სწორი ცნობადობის განვითარება საზოგადოებისთვის, საცხოვრებელი ადგილის შეცვლა იძულებით, ძალდატანებით ან მოტყუებით ადამიანის თავისუფლების დარღვევაა.<sup>33</sup>

ძირითადი ტექსტი: საერთაშორისო მიგრაციის პოლიტიკურ სისტემაში მედიის როლისა და ადგილის პრობლემამ განსაკუთრებული აქტუალურობა როგორც განვითარებულ, განვითარებად, ისე მესამე დონის სამყაროს ქვეყნებში შეიძინა. მიგრაცია ხელს უწყობს მიგრანტის განათლებას, ახალი უნარების შეძენას. თუმცა, ეს უკანასკნელი იმ პირობებზეა დამოკიდებული, რომელშიც მათი გადაადგილება ხდება. გადაცემას რადიოთი, ინტერნეტ კონტენტით უსმენდნენ და უყურებდნენ სამშობლოში და საზღვარგარეთ ემიგრაციაში წასული ჩვენი თანამემამულეები. შერჩეული თემების დინამიკა მიგრაციისა და მიგრანტების ჩვეულ აღქმაზე ამა თუ იმ ფორმით აისახებოდა. მიგრანტებისადმი დამოკიდებულება, სტერეოტიპთა სახეები დროის მიხედვით იცვლებოდა. ემიგრანტებისა და გადაცემას შორის კორელაცია უთოდ იმსახურებდა ყურადღებას. ასევე საჭიროდ მივიჩნიე დამედგინა ჩემი საავტორო გადაცემა „მიგრაციის მარშრუტების“ როლი მიგრაციის მართვასა და მიგრაციულ პროცესებში. კვლევისას აღმოჩნდა, რომ საქართველოს სახელმწიფოსთვის საზღვარგარეთ მცხოვრებ თანამემამულეებზე ზრუნვა პრიორიტეტია. ქვეყნის საქმიანობის ერთ-ერთი მიზანი კი ქართულ დიასპორაში კულტურული თვითმყოფადობის შენარჩუნება და ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკურ, ეკონომიკურ, სოციალურ და კულტურულ მათი აქტიური ჩართულობის უზრუნველყოფაა. გადაცემის თითქმის ყოველი თემის ძირითადი იდეა იყო, რომ აუდიტორიას ეგრძნო, გაეცნობიერებინა, თუ რამხელა მნიშვნელობა აქვს დიასპორას ქვეყნისთვის. გადაცემაში მოწვეული პოლიტიკოსები, ექსპერტები, ანალიტიკოსები, მიგრაციის სპეციალისტები, მეცნიერები განიხილავდნენ და აფასებდნენ დიასპორული რესურსის გამოყენების ახალ მიდგომებს, რომ ქვეყნის განვითარება ერთიანი

---

<sup>33</sup> <http://old.radiol1.ge/ge/videos/view/188311.html>

პროცესია, რომელშიც საზღვარგარეთ მცხოვრები თანამემამულეები აქტიურად ერთვებიან. საერთაშორისო მიგრაციის ანალიტიკოსები გვისახელებდნენ საერთაშორისო პრაქტიკას, გვიზიარებდნენ დიასპორასთან ურთიერთობის გაუმჯობესების გამოცდილებას. საქართველოს მოცემული რეალობის გათვალისწინებით პროგრამების კიდევ უფრო დახვეწის, და, ზოგადად დიასპორის მიმართ სახელმწიფო პოლიტიკის უფრო გაძლიერებასა და მოქნილობაზე მიანიშნებდნენ. მათი კონსულტაციები ამტკიცებდა ზეგავლენას საზოგადოებრივ აზრზე და ზოგადად პოლიტიკოსებზე. რაც უფრო მაღალი იყო ამ მიმართულების კონკრეტულ საკითხებზე ორიენტაცია, მით მეტი ინტერესი, გავლენა იყო სახელისუფლებო წარმომადგენელთა მხრიდან მიგრაციის პოლიტიკის ამ საორიენტაციო თემებზე. ამ მხრივ ქვეყნისთვის დიასპორების წინაშე მნიშვნელოვანი გამოწვევაა, პასუხისმგებლობაა, როდესაც საქართველოს კონსტიტუციაში ჩაიწერა სახელმწიფოს ვალდებულება იმ ადამიანების მიმართ, რომლებიც ცხოვრობენ საზღვარგარეთ.<sup>34</sup>

გარეშე ექსპერტებთან გასაუბრებისას გამოიკვეთა ადგილსამყოფელი ქვეყნის პოლიტიკური, ეკონომიკური, ისტორიული და კულტურული კონტექსტების გათვალისწინება და ქართველ ემიგრანტთა ჩართვა საქართველოს ეკონომიკურ ცხოვრებაში. ემიგრანტების მხრიდან ფინანსური კაპიტალის ინვესტირებისას ფინანსური შეღავათების ამოქმედება.<sup>35</sup>

გადაცემისთვის მიგრაციაზე, კონკრეტულად კი დიასპორული კაპიტალის თემაზე ინფორმაციის მოძიებისას, აქცენტს ვაკეთებდი მიგრაციის მართვის სტრატეგიებზე სხვადასხვა ქვეყნებში. კვლევისას გამოიკვეთა, რომ აუცილებელია განისაზღვროს მართვის ობიექტი, ანუ რისი მართვა გვსურს? მართვის სტრატეგია საჭიროა არა მხოლოდ მიგრაციული პროცესების და მათი ინტეგრაციისთვის მიმღები ქვეყნების საზოგადოებაში, არამედ დღეს საქართველოსთვის მართვის საგანს წარმოადგენს ქართული დიასპორების, საზღვარგარეთ მცხოვრები თანამემამულეების ჩართულობის ხელშეწყობა საქართველოს დემოკრატიული განვითარების პროცესში. მიზნობრივ დიასპორებს,

---

<sup>34</sup> <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/188379.html> {1. 6-7გვ}

<sup>35</sup> { 3. pp. 46, 47} {2.გვ46-48} {5. PP.15}

საზოგადოებებს წარმოადგენენ ჩვენი თანამემამულეები, რომლებმაც პროფესიულ წარმატებებს მიაღწიეს ადგილსამყოფელ ქვეყნებში და ასევე თავიანთი წვლილი შეიტანეს საქართველოს განვითარებას და იმიჯის პოპულარობაში. სწორედ აქ მნიშვნელოვანია ჟურნალისტის კომპეტენცია მიგრაციის საკითხების გაშუქებისას. საჭიროა სხვადასხვა ქვეყანაში მათი მოღვაწეობის გამოკვლევა. ამ კონტექსტში გადაცემის თემის მიზანი იყო გამომეკვლია ჩვენი თანამემამულეები, რომელთაც სამშობლოს წინაშე განსაკუთრებული დამსახურება და ღვაწლი ჰქონდათ. გადაცემის თემის თანახმად, აღმოვაჩინე და გამოვავლინე მაღალ-პროფილური დიასპორის წარმომადგენლები სხვადასხვა სფეროში: მეცნიერების განვითარებაში, ქართული კულტურის პოპულარიზაციაში, საქველმოქმედო საქმიანობაში, სახალხო დიპლომატიაში, საქართველოს უცხოელი მეგობარი. დიასპორის განსაკუთრებული როლი გასათვალისწინებელია ქვეყნებს შორის ურთიერთობისას. ამ მნიშვნელობას პოლიტიკოსებიც ითვალისწინებენ. დიასპორა განიხილება როგორც დიპლომატიური ბალანსის შესაძლებლობა. ეს დიპლომატიური ბერკეტი ყოველთვის კარგად მოქმედებს საერთაშორისო საზოგადოებებზე. ამ კუთხით, საინტერესოა საქართველოს კავშირი იმ ქვეყნებთან, სადაც ჩვენი ქართველები ცხოვრობენ.<sup>36</sup>

ქვეყნებს შორის ურთიერთობისას პოლიტიკოსები ხშირად დიასპორის განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ითვალისწინებენ. ისინი დიასპორას განიხილავენ როგორც დიპლომატიური ბალანსის საშუალებას. აღნიშნული დიპლომატიური ბერკეტი სწორედ მაშინ იწყებს მოქმედებას, როცა ყველა სხვა საშუალება ამოწურულია. ამ თვალსაზრისით, საინტერესოა საქართველოს ურთიერთობა იმ ქვეყნებთან, რომლებშიც ჩვენი თანამემამულეები ცხოვრობენ. კონტენტის გაძლიერებისთვის ჟურნალისტურ მასალაში - როგორც ანალიტიკური ტექსტის დამატებით ელემენტს, არგუმენტისა თუ კონტრარგუმენტის მოყვანისთვის ვიწყებდი სათანადო წყაროებისგან საერთაშორისო დონეზე ინფორმაციის მოძიებას.

გადაცემებში დიასპორული ინვესტიციების ქვეყნის განვითარებაში განხილვისას პოლიტიკოსების, საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და სახელისუფლებო წარმომადგენლების მხრიდან ხშირად იკვეთებოდა სამი ტიპის საქმიანობა: პირველი ტიპის საქმიანობის მიზანს მიგრაციის

---

<sup>36</sup> <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/189236.html> {6, 35-37}

დადებითი ეფექტის ათვისება წარმოადგენდა, რაც მიგრაციას შეიძლება ჰქონდეს წარმოშობის და დანიშნულების ქვეყნებში განვითარების პროცესებზე. მეორე - ქართული დიასპორის მობილიზება სახელმწიფოს ეკონომიკური განვითარების პროცესში აქტიური მონაწილეობისათვის ინვესტიციების განხორციელების საშუალებით. საქმიანობათა მესამე ტიპი ძირითადად ფულად გზავნილებს. უკავშირდებოდა. თუმცა უნდა აღინიშნოს, რომ სხვადასხვა ქვეყანაში ქართული დასპორები განსხვავდება იმისდა მიხედვით, თუ რამდენი ქართველი ცხოვრობს. საინტერესო იყო მათ ინტერვიუებში დაკვირვება ჩემ მიერ დასმულ ისეთ კითხვებზე როგორიცაა: როგორ არის წარმოდგენილი მათ საქმიანობასა თუ მოღვაწეობაში სამშობლო, პატრიოტიზმი? როგორია ინტერესი, ვალდებულებები საქართველოს მიმართ?<sup>37</sup>

მათი პაუსხები განსხვავებული იყო იმისდა მიხედვით თუ როგორი იყო წამოსვლამდე მათი ცხოვრება, სოციალური დონე; პირობები ადგილსამყოფელ ქვეყანაში და ინტეგრაციის, ასიმილაციის თუ კულტურული კონფლიქტის პროცესები; მიმღებ ქვეყანაში არსებული ეკონომიკური თუ საემიგრაციო პოლიტიკური ვითარება, სამშობლოს ნოსტალგია, რომელიც მემკვიდრეობისა და მეხსიერების მიმართ გრძნობებს აღვივებს; ქართული დასპორა 90-იან წლებში შეიქმნა სტიქიურად თვითორგანიზებით და უნდა აღინიშნოს ქართული ეკლესიის დახმარება და ჩართულობა. ბოლო ხანებში საქართველოს მთავრობამ უფრო აქტიური პოზიცია დაიჭირა დიასპორასთან ურთიერთობის თვალსაზრისით. მაგალითად, უცხოეთში მცხოვრები თანამემამულეებისა და დიასპორული ორგანიზაციების შესახებ შემუშავდა ახალი პოლიტიკური სტრატეგია და მიღებულია კანონი. შეიმუშავა პროგრამების და სქემების ფართო სპექტრი, რომლის მეშვეობითაც იგი დიასპორასთან მუშაობს. მთავრობამ დიასპორულ საზოგადოებებში გარკვეული ინვესტიცია ჩადო და დახმარებას განაგრძობს. შარშან მთავრობამ სარეზერვო ფონდიდან 400 000 ლარი გამოყო. მეტი კომუნიკაციის მიზნით შეიქმნა თანამემამულეთა გლობალური ქსელი. ამ თანამედროვე ტექნოლოგიების გამოყენებით, შესაძლებელია დასპორის შესახებ ზუსტი მონაცემების შეგროვება. ამავე ქსელის ფარგლებში შეიქმნა ონლაინსკოლა. დიასპორის საინვესტიციო

---

<sup>37</sup> <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/188311.html>

შესაძლებლობის მოტივით დასპორული ინვესტიციის მხარდამჭერი ასოციაცია შეიქმნა, რომელიც 100-ზე მეტ საინვესტიციო პროექტზე მუშაობს და ამ პროცესში საპარალამენტო კომიტეტიცაა ჩართული. ძირითადი ინტერესი აგრო და უძრავი ქონების სექტორში ინვესტირებაზეა ორიენტირებული. ქართული დიასპორა მუდმივად ინარჩუნებს კავშირს საქართველოსთან და ყოველთვის მოქმედებს როგორც ტრანსნაციონალური დიასპორა. ქართული დიასპორა პასუხისმგებლობაც არის და დიდი პოტენციური რესურსი. მიუხედავად ამ ცალკეული ნაბიჯებისა, საქართველოში ეფექტური მექანიზმი დიასპორის ეკონომიკურ შესაძლებლობათა ქვეყნისა და მათსავე სასიკეთოდ გამოყენებისთვის შესაქმენლია. მაგალითად, არასამთავრობო ორგანიზაცია „ეკონომიკური პოლიტიკის კვლევის ცენტრმა“, გერმანიის ტექნიკური თანამშრომლობის ორგანიზაციასთან ერთდ, საქართველოს დიასპორასთან ურთიერთობის მინისტრის ყოფილ აპარატთან თანამშრომლობით, გასულ წლებში შეისწავლა ქართული დიასპორის ეკონომიკური პოტენციალი და ამ მიმართულებით მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში არსებული პრაქტიკა.<sup>38</sup>

ქართულ დიასპორასთან გაძლიერების თვალსაზრისით ქართული პროდუქციის ინტენსიური ბრენდიგი დაიწყო. დღეს თანამედროვე ემიგრაციის სახით ქართულ პროდუქციას ჰყავს 1 500 000 გულშემატკივარი, რომელთა ერთიანობა ქმნის მნიშვნელოვან საექსპორტო ბაზარს, სადაც კარგად იციან რა არის „ქართული“ და რაც მთავარია აქვთ მონატრება ყოველივე „ქართული“-ს. უცხოეთში, რაც მეტი ქვეყნის ობიექტში იქნება ქართული პროდუქტები წარმოდგენილი. თითოეული გაყიდული ერთეული პროდუქტით ფინანსდება ქართული ბიზნესიც, საქართველოს განვითარებაც და საქართველოს მოქალაქის მიერ შემოსავლის მიღებაც. ამას მოჰყავს ტურისტი. უცხოელი, რომელიც კარგ ქართულ ღვინოს, კერძებს დააგემოვნებს, ის მეტიც დაინტერესდება, ინფორმაციას მიიღებს საქართველოს შესახებ, 500+ ვაზის ჯიშის შესახებ და ჩამოსვლაც მოუწდება. გადაცემებში ამ საკითხების განვითარებისას, ინტერვიუებისას ჩვენი თანამემამულე შვეიცარიიდან, ქეთი წიქორიძე „ქართული სახლის“ დამფუძნებელი, ქეთი მაღლაკელიძე - კომპანია „სუნელის“ დამფუძნებელი

---

<sup>38</sup> [http://migration.commission.ge/files/cm\\_potential\\_research\\_final\\_\\_16.11.18\\_.pdf](http://migration.commission.ge/files/cm_potential_research_final__16.11.18_.pdf); ო.,  
5.<http://old.radio1.ge/ge/videos/view/179602.html>

ინგლისში ეთნიკური ქართული პროდუქციის პოპულარიზაციის მნიშვნელობას სწორედ ამ კონტექსტში განიხილავდნენ.<sup>39</sup>

დიასპორული ინვესტიცია ქვეყნის განვითარებაში მნიშვნელოვანია. დიასპორული ინვესტიცია სამი ტიპის საქმიანობებს აერთიანებს. პირველი ტიპის საქმიანობის მიზანია მიგრაციის დადებითი ეფექტის ათვისება, რაც მიგრაციას შეიძლება ჰქონდეს წარმოშობის და დანიშნულების ქვეყნებში განვითარების პროცესებზე. მეორე - ქართული დიასპორის მობილიზებას სახელმწიფოს ეკონომიკური განვითარების პროცესში აქტიური მონაწილეობისათვის, ინვესტიციების განხორციელების საშუალებით. საქმიანობათა მესამე ტიპი უკავშირდება ფულად გზავნილებს.<sup>40</sup>

მეორე მხრივ, გადაცემა (რადიოთი თუ ინტერნეტით) მნიშვნელოვანი ინფორმაციის წყარო იყო ემიგრანტებისთვის. იგი წარმოაჩენდა დიასპორების წარმომადგენლების ცხოვრების პირობებს მიმღებ ქვეყნებში, ასევე, რეპორტაჟულად აღწერდა სოციალურ, ეკონომიკურ და კულტურულ ვითარებას ამ სახელმწიფოში. დიასპორების შესაძლებლობებს ემსახურონ სხვადასხვა სახელმწიფოებრივ მიზნებს, სამშობლოში. ემიგრანტების ნარკვევები ასევე ადასტურებდა მიმღები ქვეყნისა და საქართველოს საზოგადოებების დამაკავშირებლებს, რომლებიც განიცდიდნენ როგორც სამშობლოს, ისე მიმღები ქვეყნის სოციალურ, კულტურულ, ეკონომიკურ თუ პოლიტიკურ გავლენას. ეს თემები განხილული იყო შემდეგი რუბრიკების სახით: „გაუზიარე გამოცდილება სამშობლოს“, „დიასპორული ინვესტიციები“, „სახალხო დიპლომატია“.<sup>41</sup>

**დასკვნები.** 1.კვლევამ დაადასტურა, რომ მიგრანტთა გამოსახულებების, ინიციატივების, მოსაზრებების წარმოჩენა ამ კონტექსტში გადაცემა „მიგრაციის მარშრუტების“ წყაროზე, მონაცემებზე დაყრდნობით ქართული დიასპორის პოტენციალს შემდეგი მიმართულებით ასახავს: დიასპორების სამეწარმეო პოტენციალს, დიასპორა როგორც ინვესტორი შრომის ბაზრებზე, დიასპორა როგორც ცოდნის გადაცემის წყარო. და ინტელექტუალური პროდუქტი, დიასპორა - ქართულ-საზოგადოებრივ - პოლიტიკურ დისკურსში და ემიგრანტი ქართველი ქალების ქართულ

---

<sup>39</sup> <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/177547.htm> , <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/189236.html>

<sup>40</sup> <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/188311.html> <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/188379.html>

<sup>41</sup> <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/179602.html>

შრომის ბაზარზე დასქმება და რეინტეგრაცია. დიასპორის საკითხზე დარგობრივი გადაცემა როგორც შესაძლებლობა საქართველოსთვის მსოფლიოს სხვადასხვა კუთხეში დიასპორასთან მჭიდრო კონტაქტების დამყარების, წარმატებული ქართული დიასპორის გამოვლენის.

2. ამ კონტექსტში ჟურნალისტურმა კვლევამ, ექსპერტთა ინტერვიუებმა დაბრუნებული ქალების ინტეგრაციის მეცნიერებებთან და პრაქტიკოსებთან აჩვენა, რომ სოციალური დამოუკიდებლობა და პიროვნული თავისუფლება, რომელსაც ემიგრანტი ქალები ემიგრაციაში ყოფნის დროს აღწევენ, სამშობლოში დაბრუნების შემდეგ უძნელდებათ ისეთი სამსახურის მოძიება, სადაც შრომის, საზღვარგარეთ მიღებული გამოცდილების ადაექვატური ანაზღაურება ექნებათ. დადგინდა, რომ მიგრანტი ქალები ვერ ახდენენ სრულყოფილად შეძენილი უნარ-ჩვევების გამოყენებას ქართულ შრომის ბაზარზე. ჩვენს რუბრიკაში „ქალი ემიგრაციაში“, მათ მიერ ნაამბობი ისტორიებიდან ჩანდა, რომ ემიგრაციაში მიღებული გამოცდილება არ ეხმარება დასაქმებაში.. კვლევა ორიენტირებული იყო უცხოეთიდან დაბრუნებული ქართველი ქალების რესურსის სრულად აღწერასა და გაძლიერებაში. საბოლოო მიზანია დიასპორული პოტენციალის გამოკვლევის კონტექსტში ყურადღება გამახვილდეს მათ გამოცდილებაზე, ახალი საჭიროებების ცოდნის შეძენაზე და მსოფლიო ინტეგრაციის პრაქტიკის სწორ გამოყენებაზე.

4. დადგინდა, რომ ისტორიულად ქართული დიასპორა საქართველოსთვის ეროვნული განძია. ამის მტკიცებულებაა დღეს საზღვრებს გარეთ მცხოვრები ბევრი წარმატებული, ნიჭიერი ქართველი. ამ მხრივ გადაცემის მნიშვნელოვანი მიზანი მწერლების, პოეტებისა და მხატვრების გაცნობა იყო.. ასევე, იმ ავტორთა ნაწარმოებების წარმოჩენა, რომელთა მასალათა თემატიკა ასახავს მხატვრული ფორმით გადმოცემულ ქართული ემიგრაციის ყოფასა და პოლიტიკურ-სოციალურ პრობლემებს, სამშობლოს გარეთ მყოფი ადამიანის ფსიქოლოგიას, მის სულიერ ღირებულებებს და მისწარფებებს. ემიგრაციულ ყოველდღიურობას, თუ მხატვრული ფორმით გახსნილ განწყობა-მდგომარეობას.

## ლიტერატურა

1. 2013-2015 წწ. საქართველოს მიგრაციის სტრატეგია, მიგრაციის საკითხთა სამთავრობო კომისია, 2013 წ., გვვ. 6-7.
2. 2016-2020 წწ. საქართველოს მიგრაციის სტრატეგია, მიგრაციის საკითხთა სამთავრობო კომისია, 2015 წ., გვ. 46.
3. IOM (2011, pp. 45, 48).
4. Teresa Graciano, The Italian e-diaspora: Patterns and practices of the Web. E-Diasporas Atlas april 2012.
5. ქართველი ემიგრანტების როლის გაღიერება საქართველოში. (ENIGMA) პროექტი. მიგრაციის პოლიტიკის განვითარების საერთაშორისო ცენტრი. ვენა. 2014.
6. ჯოლია გ, საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობები. გამომცემლობა „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თბილისი. 2018.
7. მახარაძე ი., <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/188311.html> გადამოწმებულ იქნა: 27.07.2019
8. მახარაძე ი., <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/188311.html> გადამოწმებულ იქნა: 23.06.2019
9. მახარაძე ი., <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/188379.html> გადამოწმებულ იქნა: 15.07.2019
10. მახარაძე ი., <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/189236.html> გადამოწმებულ იქნა: 22.06.2019
11. მახარაძე ი., <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/179602.html> გადამოწმებულ იქნა: 25.07.2019
12. მახარაძე ი., <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/177547.html> <http://old.radio1.ge/ge/videos/view/189236.html> გადამოწმებულ იქნა: 20.07.2019
13. მახარაძე ი., [https://www.youtube.com/watch?v=r4DK5sey8c4&list=PLOZTEwhmRrQXmliMK8ROzyVWTX0BhF\\_Sx&index=10&t=0s](https://www.youtube.com/watch?v=r4DK5sey8c4&list=PLOZTEwhmRrQXmliMK8ROzyVWTX0BhF_Sx&index=10&t=0s) გადამოწმებულ იქნა: 20.07.2019
14. დიაკონიძე ა., [http://migration.commission.ge/files/cm\\_potential\\_research\\_final\\_16.11.18\\_.pdf](http://migration.commission.ge/files/cm_potential_research_final_16.11.18_.pdf) გადამოწმებულ იქნა: 20.07.2019